

HATÁRSZÉLI

POLITIKAI HETILAP

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL 7 ÓRAKOR.

Felolós szerkesztő:
MAGYAR BALINT.

Szerkesztőség: Óczi-ucca 3. sz. Kiadóhivatal: Telek-ucca 5 sz.

ELŐFIZETÉSI ÁR

helyben házhoz szállítva, vidékre postán küldve:
Egész évre . . . . . 36 K | Negyedévre . . . . . 9 K
Félévre . . . . . 18 K | Egyes szám . . . . . 80 f.
Külföldi előfizetéseknél a postabér megterítését kérjük

Hirdetések díjazása szerint. — Nyilttér surunknt.

A nyilttéri és hirdetései díjak előre fizetendők.

TELEFON SZ: 37.

UJSÁG

SZILANKOK.

A BÉCSI MAGYAR UJSÁG a hazájáról ír, nemcsak a tegnapi számában, hanem a tegnapi-előttiben is, sőt mindennap ez a témája. Szemszédet s mindenkit érdeklő általános igazságokat beszél el. Szegény renegátok, kiknek hazájukban nem szabad élni, kiknek szegényesen, újságírásból kell tengetni bujdosó életüket. Szegény bécsi magyar bujdosók, ugyan miből élhetnek? Biztosan sokat éheznek, mivel azokból a milliókból ők vajmi keveset kaphatnak, amit Kun Bélának Bécsbe expedáltak. Mily borzasztó dolog is azt hallani, hogy az ő szeretett hazájukban mindenkit megölnek, akit nem ölnek meg, hát elzárják, úgy hogy Magyarországon tulajdonképpen csak három ember jár szabadon (és Erlaubnischein nélkül). Horthy, Héjjas és Bibó, néha Salm is kiteszi a lábát. Mily borzasztó is az a hazafias érzés, szinte elviselhetetlen?! Valaki nem lehet abban az országban, amelyért életét adná oda, ahol meghalni szeretne! Mít képesek elkövetni az igaz hazafiak hazájuk boldogulásáért? „Szegény hazám! Neked milyen sok van ilyen csillagokból?” Képesek a világot meggyőzni állításai igazairól. Az összes nemzetközi szakszervezetek bojkottálták az ő édes hazájukat. Ezt a bécsi újság magyarjai csinálták hazájuk iránti szeretetből. Szegény Magyarország biztosan el fog pusztulni, éhínség lesz az oka pusztulásának. A szakszervezetek a jelenleg Bécsben élő magyar emigránsok kérésére határozták el, hogy ezután sem a bécsi, sem a más országokban lévő szakszervezetek nem szállítanak lisztet, de egyáltalán semmi élelmiszert Magyarországnak, dögöljön meg mindenki ott, ha önzetlen hű fiait ott nem lehetnek. Magyarország tehát végképp elvesztett. Szegény! „Mi is úgy sajnáljuk, csel állampolgárok; illik, szomszédai vagyunk! Szegény Magyarország!” Ezt mondják a bécsi magyar újságírók. Nem látták ugyan az állapotokat, de hallottak róla. Tegnapielőtt beszéltem egy zsidófiával, nem burzsu, munkás, tisztességes munkás, régi jóismerősöm; örömmel újságolja, hogy volt Magyarországon. Kérdésem tőle, hogy ők-e ott a zsidók? Azt felelte, hogy „fenét, nem bántják ott a tisztességes embert uram, csak a forradalom idején kiszabadult váci és illavai gonosztevőket fogdosák össze, de ezek közül is csak keveset, mivel nagyrésze már külföldre menekült”. Lehet, hogy hazudott, hiszen érdeke. De valószínűbb, hogy a Kassai Újságnak van igaza, amely eképp jellemzi a jelenlegi állapotokat: „Ami moslék Pest csatornáiban uszott, aki patkány az aszfalt odában szaladgált, ami tehetőségtelenség, rosszakarát, ostobák királysága, hozzá nem értés, kapzsiság egy medencében összefolyhat, az összefolyt 1919 tavaszi hónapjaiban Pesten. . . Es most? . . . Milyen ocsó ma szidni a magyart; rugni a dögölt országát; különösen azoktól ocsó, akik a nagy hulláshoz az első halálós rugást megadták”. Az Isten legyen irgalmas nekik, hogy hálából megmaradásukért kieszeljék a világ leggyalázatosabb eszméjét: egy ország még vonagló tagjainak apródként való összemelését!!!

EGY URIEMBER a Rákóczi-u. sarkán állva, egy ismerősével beszélgetett. Beszélgetésük ideje alatt megjötték az újságárusok a friss lapokkal és „szenzációs hírek”-et kiabálva, megvételre kínálják azokat. Különösen a „Kassai Munkás”-nak akadt éppen akkor több vejeje, az után kapkodtak a legjobban, mit látva nevezett ur, „még mindig hisznek a fehér terrorban” kiszólással tette figyelmessé e látványosságra ismerősét. Szegény azt hitte, senkinek sem vétett, semmi rosszat nem tett, pedig dehogy is nem! Mondásából kifolyólag később igazolásra szólították

fel, ami ellen ő a rendőrségen appellált. Itt azt mondták neki, hogy jobb lesz hallgatnia, mert nagy bünt követett el, amikor mondasával — *megsértette a sajtószabadságot*. A rendőrnek kötelessége lett volna — mondotta a rendőrtisztviselő —, hogy őt bekísérje; a rendőr engedékenysége kötelességmulasztás volt, ami ha a felsőbb hatóságnak hivatalosan a tudomására jut, a jölelkű rendőr megbüntetését eredményezi. A deliquenssé lett panaszos saját — jól megfontolt — érdekében s a derék rendőr iránti hála érzete következtében panaszától elállt s beleegyezett, hogy a megkezdett jegyzőkönyvet a szintén jölelkű, önzetlen és pártatlan tisztviselő összetéjpe. A szabadsajtó, illetve a sajtószabadság fogalmával azonban a kapott felvilágosítás dacára sincs tisztában, mert — amint mondá — nem tudja megérteni, ha ezen fogalmak a valóságban tényleg is léteznek, miért van a „Határszéli Újság”-ban, a „Kárpáti Napló”-ban, az „Esti Újság”-ban annyi fehér folt, annyi turesn hagyott hely??? Reméljük, hogy illetékes helyről és személytől erre is kielégítő felvilágosítást kapunk!!

UNGVÁRRÓL CSAPRA UTAZOTT egy ismerősünk és érdekes, tanulságos, sőt jellemző beszélgetésnek, vitaközsnak s majdnem cselekménynek volt fül- és szemtanúja. A kocsiiban kivülre vagy 6 szegény kofakodó vidéki magyar asszony s egy fiatal, cirka 20—22 év körüli vasuti munkás (kezéről itélve gépész, fűtő, vagy lakatos lehetett) utazott. Az elbeszélő nem biztos benne, hogy e fiatalember foglalkozását jól állapította-e meg, azt azonban határozottan tudja, hogy magyarországi *emigráns* és a III. Internacionálé álló szocialista volt. Amikor ismerősünk a kocsiba lépett, már javában szónokolt, nagy lelkesültséggel fejtegette és magyarázta a kommunista teóriát, közben áttért a magyarországi dolgokra, torkaszakadtából gyalázta a magyarokat s Horthy és tucatszámra sorolta elő a „Bécsi Magyar Újság” s a „Kassai Munkás”-ban leközölt *s fehér terror*nak nevezett állítólagos bűnöket és sérelmeket, majd végre, hogy szónoklatát teljessé s hatásossá tegye, a hitbéli, a vallásügyre tért át s fennhangon, büszkén hirdette, hogy „Isten nincs, holond, ki annak létezésében hisz, stb.” Ismerősünk, aki mindezt hallgatni volt kénytelen, nemrég jött haza a fogházból, azért — okulva a multon — szólanla hallgatta végig azt az óvációt, de nem úgy a jelenlévő magyar asszonyok egyike, ki vitára kelt az elvtársal, állításait minden téren megcáfolta, elméleteinek tarthatatlanságát bebizonyította s nevezett barátunk nagy lelki épülésére az egy igaz Istenben való hitét is bátran megvallotta, sőt istenkáromlása miatt az elvtárs urát annyira leszidta és kioktatta, hogy az teljesen legyőzöttnek érezte magát, magánkívül lett dühében, előbb tellegességre akart veteledni, *később pedig Csapon rendőr után nézett, hogy a bator, de más véleményen levő asszonykát letartóztatassa*. Megtörtént. Kiváncsiak vagyunk, hogy: *még mindig nincsen vörös terror Sziovenszkóban?* Leszögezzük, hogy f. hó 20.-án a szoc. demokrata pártszervezeti tagok saját sztrájkrendeletüket olyanokra is rákényszerítették, akiknek politikai meggyőződésük távol áll a pártszervezet intenciójától. Hát ez sem vörös-terror?

— **Magyar szülőkhez!** Az 1920—21. tanév leendő növendékeik oktatásának biztosítására kívánatos, hogy úgy a helybeli, mint az ungmegyei és környékbeli szülők nyilatkozatokat küldjenek be, amelyben bejelentik, miszerint az esetben, ha a reálgymnasium és egyéb iskolákban a magyar nyelvű oktatás biztosítva lenne, akkor gyermekeik tanulmányaikat itt folytatnák. A nyilatkozatokat mi is továbbítjuk.

Lapunk szünetelése.

Nem tagadjuk, hiszen ugyis tudja mindenki, az újságok is megírták, hogy a kormányzóság ezelőtt két héttel váratlanul beállította lapunkat és egy időre megállított bennünket abban a munkában, amelyet legjobb hittel vállaltak elődeink tizenhárom esztendővel ezelőtt és minden erőnkkel, legjobb lelkiismeretünkkel folytattunk mi is az utolsó négy éven keresztül.

Feladatunk kemény feladat volt mindenkor, de különösen megnehezült felettünk az idők járása 1918 november elsejétől, az emlékezetes halottak napjától kezdve, amikor aggodalomtól reszkető szívvel irtuk a régi prlogot az új idők elé, mondván: „Görccsösen ragaszkodunk a forradalom után kívánatos *új magyarság* mellett egy régi alaphoz: a *keresztény vallásérkölcshöz*”.

Magyarságunk és keresztény-volntuk mellett — bárhogyan fordult is körülöttünk a világ — megalkuvás nélkül, bátran kitartottunk és becsültelességünk, tudásunk, jóhiszeműségünk minden tartalmával dolgoztunk azon a kultúrán, amely egyedül lehet csak a miénk: a kétezeréves ker. és az ezerestizedes szent magyar kultúrán. Hogyha ebbeli fardozásunkban, küzdelmünkben, harcunkban semmi remény sem bízottat volna, akkor nem mertünk volna egyfelől a folyton feyegető *új világrénddel*, a bolsevizmussal, másrészt a *politika* ránk nézve sokszor sérelmes, parancsoló szavával úgy szembeszállani, hogy egy napon csak lesújtva találjuk magunkat: kezünkben egy betiltási rendellel és előltünk az ellenkező világréndet gunyosan kárörvendő nem-keresztény képviselőivel. Ha nem lett volna reményünk — ismétéljük — és nem lett volna meg az a kiölhetetlen meggyőződésünk, hogy az igazság csak egyféle lehet; továbbá, ha nem mertünk volna azért a mindenkinek egyformán kijáró, egyféle igazságrt mindent kockáztatni: akkor bizonyosan nem találjuk szemben magunkat soha senkivel. De mi küzdöttünk a ker. erkölcsökért, harcoltunk a magyarságnak is kijáró igazságos jogokért, szót emeltünk — megverne az Isten, ha nem tettük volna — annak az ártatlanul üldözött országnak, Magyarországnak védelmére is, amelyhe édestestvériség láncái csatolnak, amelyben e kettő; magyar és keresztény, éppen a halálós üldözöttség és megfizetés miatt új életre támadt és a mi magyarságunk és kereszténységünk feltámadásának is hirdetőjeként jelenik meg a nagy-pentekek után.

Fanatikus harci heviltelünkben érzékennyé vált tollunk tulerős szavait reprodukálta a keresztény és magyar gazdaközönségnek. Ezért egy időre megállítottunk, de csak egy időre. Hála Istennek, nem kellett összetörni irószerszámunkat, kezünkbe ragadtuk azt újra és soha melegebb, dobogóbb, esküre később szívvel nem mondtuk még talán, mint ahogy most mondjuk: *keresztények és magyarok voltak és azok leszünk* utolsó szavunkig, utolsó betűnkig!

Aki velünk érez, velünk tartson ki!

Hogyan? Ránk nem veszedelmes a kommunizmus?

A Cas című prágai újság, melyet az osztrák kormány 1915-ben betiltott, újból megjelenik. Ennek az újságnak egyik mult heti számában cikk jelent meg magának a köztársasági elnöknek tollából és mi amellet nem haladhatunk el szó nélkül. Az elnök azt írja, hogy Oroszországot a tanácsrendszer feldarabolja és romlásba viszi, nálunk azonban egészen mások a viszonyok. Itt — mondja — szerves egység áll fenn, amelynek keretén belül centralizmus és autonómia támogatják

egymást. A tanácsrendszernek a cseh államban nem lehet politikai, hanem csupán gazdasági jellege.

„Csak az, aki látni nem akar, tekintheti nyugodtan ezt az eseményt, de mi fölszisszenünk, amidőn arra gondolunk, hogy a cseh kormányzati politika igyekezete arra irányul, hogy Trozkyékkel közvetlen összeköttetésbe lépjen. Azt tudtuk, hogy Prága, Bécs és Moszkva bolsevistái mindent elkövetnek, hogy a lengyel polgári államot elszigeteljék s alakítsák, azt is tudtuk, hogy a prágai politikusoknak régi álma, hogy az oroszokkal egy vizen evezzenek, de hogy álmuk megvalósításán mitem változtat az, hogy Oroszország a bolsevizmus számánya lett, azt mégsem gondoltuk. Most már gondolnunk kell erre is.

A cseh politikusok az orosz bolsevistákkal régóta keresték és meg is találták az érintkező pontokat. Cseh kiküldöttek jártak Moszkvában és Pétervárott, hír szerint Kramar is megfordult ott. A cseh légionáriusok igen kellemes szolgálattal tettek az orosz bolsevistáknak, amikor Kolcsakot és az általa őrzött tetemes aranykincesket Trozkyék kezére játszották át. A Daily Telegraph egy jelentése szerint Benes külügyminiszter egy óra hosszáig tárgyalta annak idején Krassin orosz szovjetkövettel Londonban. Szóval: a cseh-orosz szimpatia nem mai keletű, csak az történik most, hogy amikor az antant sokféle tevévészása kétségtelen, megragadják az alkalmat, hogy a cseh-orosz szövetséget lengyel-ellenes tendenciákkal valóra váltsák.

Nem tudjuk, vajjon a kormány kellő figyelmet szentel-e ezeknek a szövődő eseményeknek. Reméljük azonban, hogy a békeállapot nem fogja elernyeszteni azt a szükséges energiát, amelyet az előrelátás kötelezése parancsol.

Olyan országban, ahol az orosz bolsevizmus szerete állami evangéliummá nővi ki magát, végre is óvatossá válhatnak az emberek, különösen hogyha antantnak, angolnak és franciáknak hívják azokat. De nem is szóva erről: mi lesz a lakosok nyugalmával, ha ezeknek látniok kell majd, hogy a határon már a zsidó bolsevisták titkos ügyükei várják, amikor a szabad forgalom védelme alatt megkezdhetik metelyező munkájukat.

☞ Nem fog-e akkor minden kereskedés megakadni, nem fognak-e akkor innen menekülni? Valóban csak gazdasági jelentősége lesz-e itt a kommunizmusnak? Nem kívánjuk, de ha bekövetkezik, emlékezzenek rá, akik akkor még élni fognak, hogy másképen lesz az! Az ördögnek csak a kisujjunkt adjuk oda, bizony bekapja az a karunkat is, a fejünket is!

Egyébként a bolsevista gazdálkodás csődjéről olvassuk a Times-ben a bolsevik népgazdasági tanács egy tagjának az oroszországi helyzetéről szóló memorandumát. Ez legteljesebb mértékben beismeri, hogy a bolsevik kormányzat gazdasági téren Oroszországban teljesen csődöt mondott. A nagy gyárakban a termelés a forradalom előtti mennyiségnek csak 10 százalékat teszi. A legnagyobb erőfeszítésekkel lehet csak a hadsereg ellátásához szükséges forgalmi szolgáltatást fenntartani. A megrongált mozdonyoknak csak 15 százalékát lehet kijavítani és új mozdony évenként a régi kormány alatti 800–1000 helyett csupán 40–50 készíthető. A szakértők véleménye szerint ez év augusztusában egyáltalán mindennemű vasúti forgalom meg fog szűnni. A mezőgazdaság van a legrosszabb helyzetben. Lovakban nagy a hiány. Vetőmag nincs és a szokásos területnek csak 20 százalékát vetették be. A szovjet-kormányzat fennállása óta a buza termés egyharmadára csökkent. A jelentés így végződik: A szovjet-kormány gazdasági politikája a birtok utáni vágyat csak növelte és így a reakció malmára hajította a vizet, Ez az irányzat mindenütt érezhető és ha a jelenlegi kormányzat megbukott, Oroszországban olyan kapitalista kormányzat kerül majd uralomra, amely példátlan a világon. Gazdaságilag is várható-e hát előnyök a bolsevizmustól?

„Európa egyik legjelesebb nemzetének sorsa — a leghitványabbnak kezében.”

— Angol kép az erdélyi helyzetéről. —
— A németek véleménye. —

Annyi megrágalmazás, ferdtetés és hazugság után végre egy bátor és igaz hang a magyarság mellett. Anglia egyik legelőkelőbb, mindenkiől független folyóirata, a Nation sükségesnek látta, hogy június 12-iki számában lerántsa a leplet a románokról és angol tanakra hivatkozva bemutassa a világnak Erdélyben elkövetett gazdaságait. Kifejezetten hangsúlyozzuk, hogy a Nation cikkéből szöszéri, hű fordításban közöljük az alábbi néhány mondatot. Az angol pulicisztikában szokatlanul erős kifejezések mutatják, milyen

felháborodást érez a cikk megírója és a szerkesztőség, mely közzétette.

— Európa mai napság alig egyéb, mint a jognak a siralomháza, de a románok erdélyi cselekedetei a gyűlölet könyvében is külön fejezetet érdemelnek. Hazug állatkozásai ellenére is megállapítható, hogy a nemzeti kisebbségek védelmére a Legfelsőbb Tanács által kidolgozott és kormányai által aláírt egyezménynek egyetlen pontja sincs, melyet meg ne szegtek volna. Európa egyik legjelesebb nemzetének sorsa — a leghitványabbnak kezében van.

A liberális és demokrata irányzatú „Frankfurter Zeitung” egyik legfőbb száma hosszabb vezércikk keretében foglalkozik Magyarországgal. Kimutatja a magyar békeszerződés tarthatatlanságát és kifejti, hogy az antant az elkezeredés árkaft ásta meg Ausztra és Magyarország között azzal, hogy Nyugatmagyarország egy részét, sem földrajzilag, sem nemzetileg nincsen körülhatárolva, odaadt Ausztriának, ez pedig nem is kérte, csak kényszerből fogadta el. Noha Magyarország a multban nem követelt helyes nemzetiségű politikát, ez a tény semmiképen sem igazolja a magyar nemzet feldarabolását. Nem Magyarország mai exponenseivel történik igazságtalanság, hanem magával Magyarországgal, ezzel vitéz és jellemes néppel, melynek életérejt ezer éven át sem lehetett megsemmisíteni. Kétségtelen azonban, hogy Kun Béla tanácsuralma után fordultak elő olyan súlyos büntények amelyek még nem volt bűnhődés.

A vörös terror.

Schvinguia borbélysegéd mint terrorfiu-gyakornok.

A f. hó 19-iki sztrájknak délutánján, amikor tudvalevőleg még a legtöbb szakma dolgozott, Karsay János szervezett munkás a Csányi Mihály borbélysegédje csak azért ment be az üzletbe, hogy egy borotvakést vigyen haza. Egy úr nagyon kérte, hogy kivételesen borotválja meg őt, amit nem tagadhatott meg. Schvinguia Béla, a Vaskó István segédje e pillanatban berontott az üzletbe és a szociáldemokrata párt fegyelmi bírósága elé parancsolta Karsayt, akit a fegyelmi bíróság azonnal kiűbott a szakszervezetből. Hazaárlásnál nagyobb bünt követelt el — mondották neki, amiért a szakszervezetből való kifozozást érdemelt. Karsay — mit tehetett mást — kivonult a vizsgálóteremből. De Schvinguia fődvédője a kapu alatt hátúrol rávetette magát és „a hazaárlásnál nagyobb büntet” valóban pofozni kezdte, ütötte, verte. A szegény ifju még csak feljelenést sem mert tenni, mert véletlenségéből nem ide való lakos és fél, hogy volt „elvtársai” ki fogják utasítani a városból. Pedig Karsay-nak semmivel sincs kevesebb joga itt lenni, mint azoknak az emigráltaknak, akik száz száma hemzsegetnek már városunkban, akik — szintén nem idevaló illetőségűek s akiknek talán foglalkozásuk is bizonytalan, nem úgy mint Karsay borbélysegédnek. Karsay-nak joga van élni, mert dolgozik. Az ügyet egyébként a rendőrség figyelmébe ajánljuk.

A zabkenyér.

Vannak témák, melyekről második esztendőjében irni kényes dolog, mert az ember vagy a cenzor olójával, vagy a karhatalom szuronyával találkozik, ami tudvalevően nem kellemes mulatság. Távoll áll tőlem, hogy akár az olóval, akár a szuronyal szembeleykezdjek és azért a zabkenyérrel inkább nem is irok. A zabkenyér csak annyiban tartozik ide, mert éppen ebből egy keserű falatot igyekeztem magamba erőszakolni, mikor udvarunkba — nem tudom hanyadik — nehezen megrakott, recsegő kocsi kanyarodott be. Ugyan mit és kinek hoznak valamit ily korán reggel? gondoltam magamban. Kimentem az udvarra és ámulatomban majd hogy ki nem esett kezemből a zabkenyér, mert egy teli, megrakott kocsi buzáliszt hoztak az egyik udvarbelinek, — egy bizonyos Schaffernek, aki értesülésem szerint sem liszt-kiosztással nincs megbízva és lakását lisztrakának sem adta ki. Ha nem tévedek, ezt a lisztet katonák hozták, katonai kocsin és katonai lovakkal. Tehát azt gondoltam, hogy Schaffer liszt ügye rendben lehet. A lisztet — vagy 15 zsákot — szépen elraktározták Schaffer privát lakásán s a kocsi elgurult. El lehet gondolni, hogy most a zabkenyér szezonban hogyan ígzt 15 zsák finom liszt, pláne, ha a zabkenyeret mi esszük és a fehér kenyeret másvalaki, pl. azok a „rokonok, vagy mifélek, akik Schaffer privát lakására zárandokolnak fehér lisztért.” Ezért elküldtem egy „nem rokont” a Schafferhez, hogy hátha kapna az is egy pár kiló fehér lisztet. A

szegény gój azonban hosszú orral jött ki Schaffer-től, mert Schaffer nemcsak tagadta, mintha nála egy centigramm liszt is volna, hanem még jeremiádokat kesergett el a zabkenyér miatt, amely megfekszi a gyomrát stb.

Azt még meg tudnám magyarázni, hogy „nem zsidó” nem kapott lisztet Schaffernál, azt gondolva, hogy talán kóser lisztet oszt széjjel, azt azonban sehogysem értem, hogy miért kell az említett zsidó zárandokoknak dugva és lopva vinni a lisztet, ha már széjjelhordíak?

Nem tudná ezt valaki megmagyarázni? Bővebb adatokkal szívesen szolgálok.

Kubovcsik Andor.

Igazságszolgálatás Radváncon.

Tisztelt Szerkesztő! Engedje meg, hogy panaszos soraimmal megköszönök a lankodom. Falunkba beköltözött egy Stoklás, akit minden neví cseh kincstári erdőőr s ő osztja ki nekünk az igazságot. A közelmultban Tárcy polgármesterünk megbecsülte a kincstári loval a lóheréjében tett kárt s a becsleület beavatata Stoklász erdőőrnek. Tudja meg ország-világ, hogy intézte el a nevezett ur ezt az ügyet.

Pár nap előtt nekem szolgálat-tatta ki az igazságot. Nevezett nemes ur a szomszédomba lakik, a portájára tévedt egy tyukom, megölte a magyar tyukot és átlökte az udvaromba. Úres portájan nem tudom mi nagy kárt okozhatott a tyuk, de azért kijelentettem neki, hogy minden kárt hajjandó lettem volna megtéríteni, de már csak a jó szomszédosság jussán sem illik megőlni a szomszéd jószágát. Ezt mondván alig tudtam előle megmenekülni, nem sokba mult, hogy a tyuk sorsára jutottam. Agyba-főbe vert. Panaszot tettem a felettes hatóságainál,

Maradtam a tek. szerkesztő urnak alázatos szolgálja:

Radván, 1920. jun. 10.

Archi Mihály,

lődmives.

A hadikölcsönkötvények beváltási terve.

Abban az ideges tervezetében, amit a pénzügyminiszter a hadikölcsönök beváltása körül cselekszik a lelkiismeretnek és van valami szerepe. Aki tudja, hogy többet ígért, mint amit most megadni akar, annak minden oka megvan arra, hogy ideges legyen. A hadi kölcsönöket teljes értékükben kellene az államnak fizető eszköznek elfogadni, vagy teljes értékükben kellene azok beváltania. A hamisítatlan kötelesegtudat ezt parancsolná. Sok ezer existencia függ tőle, hogy így legyen és az államnak nem lehet nagyobb érdeke, hogy ő pénzügyi olykép erősdőjk, hogy kis existenciái tönkremenjenek. És mégis mit tervez a pénzügyminiszter ur? Azt, hogy a hadikölcsönkötvények helyett ismét kötvényt ad, új államadósági kötvényt. Vagyis elfogadja fizető eszköznek, de csakis államadósági kötvényt lehet vásárolni érte. A hadikölcsönkötvények névértékének így is csak 75%-át számítaná be. Ha valaki annyiban hajlandó átadni hadikölcsönpapírosát a másik új papírosért és a tetelében ha még készpénzért is ugyanannyit vásárol az új papírosból, amennyi a beadott hadikölcsönök 75%-a fejében járna neki, akkor és csak is akkor adhat tul a hadikölcsönkötvények, amelyekben talán egész vagyona benne van. De most azt kérdezzük: miképen adjon valaki még pénzben is ugyanannyit, amennyit hadikölcsönkötvényekben ad — hogyha ennek a valakinek a hadikölcsönkötvényekbe kívüli egy kiacjárja sincsen? Vagy talán adja oda potom áron egy élémesnek, akinek pénze is van bőven?... Kérdezzük: milyen bizalommal lehet az ember az új papírosal szemben, mikor a réginek, amely szintén államadósági volt, ily rövid idő alatt és éppen az állam előtt is 75%-ra — az is csak papíros vásárlás esetére — szállott le a becsülete? Végül megkérdezzük: kit érint ez a terve velt beváltás? Bizony nem a cseleket, mert ők nem igen váltottak hadikölcsönt, hanem ismét csak bennünket magyarokat, mert mi adtuk oda mindent. A lelkiismeretnek van valami szerepe a pénzügyminiszter kapkodásában, de nagyobb és igazságosabb megnyilvánulását szeretnők annak látni, mert így ki kell mondanunk: ismét egy be nem tartott ígért, — a magyarságnak egy ismételt megbántása vagy ilyenféle célzat lappang a javaslat mögött.

Balázs és Rosenfeld

cimen lapunk mult számában egy közleményt jelentettünk meg, amelyben azt írtuk, hogy Balázs József, a csapi direktorium volt elnöke és jelenleg is kommunista apostol azért üldözi Balla Bertalant, a csapi fogyasztási szövetkezet vezetőjét, mert az ker. szocialista. Azt írtuk, hogy Balázs József egy Rosenfeld Dávid nevű zsidó fiu segítségével mint a magyarokkal összeköttetésben állót vádolja Ballát és ezen a címen akarja Csapról kidobni, noha ő volt az, aki annak idején a csehek ellen küldte a munkásságot és Rosenfeld az, aki leveleket kézbesít Agárdon. Azt írtuk, hogy Balázs úr akar a szövetkezet vezetője lenni, Balázs úr, akinek direktoriumi elnöksége idején 62000 kor. károsodás érte a szövetkezetet, amely összeget a direktorium vitt el.

Balázs József hozzánk írt levelében kijelenti, hogy Ballát nem a magyarokkal való összeköttetés, hanem közérkölcse elleni kísérlete címén jelentette fel a beregszászi törvényszéknek. Kijelenti, hogy Ballának a szegény vevőkkel való goromba viselkedését kifogásolja. Azt írja a szövetkezet igazgatóságáról, amely Ballával meg van elégedve, hogy az fizetésért dolgozik s ezen fizetést Balla itálban mérte ki. Azt írja Hanke Józsefről, hogy az belekontárkodik az üzletbe, továbbá azt írja meg Balláról, hogy az ugy a forradalom, mint a bolszevizmus, továbbá a román és cseh megszállás alatt igen jó üzleteket csinált, bár a szövetkezetnél viselt állást saját bevallása szerint csak luxus foglalkozásnak tekintli, mert neki másutt háza és vagyona van, amiből ugy is megélhet.

A 62000 K-t nem ismeri el Balázs József, csak 26000 koronáról tud, amit a direktorium a szövetkezetéből elköltött. Ha több hiányzik — írja — azt Balázs lopta el. Végeredményképen kijelenti Balázs József, hogy „ezért és semmi másért jelentették fel Ballát” és ha még ezek után is azonosítja magát a H. U. Balla Bertalannal, annak ő csak örülni fog.”

A beküldött írás első része Kraft-Ebingbe való, a többi is terjedelmes, azért csak sötétkönnyben ismertettük, a mi érdemleges válaszukat illeti, azt is igen rövidre szabjuk. Tiltakozunk az ellen, hogy bennünket Balázs ur úgy tünessen fel, mint akik az ő általa bemutatott Ballával azonosítjuk magunkat. Intranzigens szigorú keresztény álláspontunk ezt egy hájszányira sem enged meg, de Balázs úr még csak vádolja Ballát, vádjait még nem bizonyította be a törvényszékben. Éppen azért mert a legszigorubb, intranzigens keresztény álláspontot foglaljuk el, éppen azért nem ítéhetjük el Ballát mindaddig, amíg az ellene felhozott vádak beigazolást nem nyernek. Ha Balázs ur vádjait beigazolják, higgye el, hogy tekintet nélkül a Balla Bertalan és a Balázs József politikai állásfoglalására, ebben a tekintetben mi is a Balázs József pártjára fogunk állani. Megvaljuk azonban, hogy tamaskodunk Balázs ur bizonyító erejében, amelynek első föltétele az igazságon kívül a logika tudása és nem a lezajlódot komunistá frázisok eldarálása. Balázs ur a velünk való első találkozásnál is kiszámíthatatlannak mutatta magát. Azt írta nekünk, hogy csakis azon esetben megy a Közlönyhöz, ha mi nem adjuk le az ő hozzájárulását. Mi nem írtuk neki, hogy aközlet megtagadjuk, ő mégis bevágott másnap a Közlöny nyíltérőhöz egy egész kutyanyelvét. Ugy látszik, egy kicsit haragszik, vagy ideges. Pedig az igazság tudata nyugalmat és erőt szokott adni.

A sárba taposott kereszt.

Történt városunkban, a Kapos-utcában hogy egy bizonyos Melcer Náci, 19 éves kamasz a kath. egyház egyik ájtatossági eszközt, egy rózsafüzért kerített valahonnan. Átárgyan levő keresztül szellei, ismerősei, több zsidó és keresztény jelenlétében a következő fenhéjázó szavakat intézte:

A többit nem irhatom le a nyilvánosság előtt, csak azt jegyzem meg, hogy az esett azzal ért véget, hogy ez a „zsenge” Nácika erejének tudatában földhöz vágta a keresztények Istenét és lábál taposta a feszületet az udvár zsidáinak helyeslő röhögése mellett. Nácikan azonban pechje volt, mert az esetnek keresztény szemtanúi is voltak — de pechje mellett szerencséje is volt, hogy alulírott személyesen nem volt jelen az esetnél... mert azt hiszem, hogy a kormányzó és Massaryk elnök ur még sem értelmezhetik olyképen a szabadságot és a szocializmust, hogy a keresztet, melynek sokkal több hívője van, mint a Talmudnak, nyílt helyen büntetlenül lábál jehessen taposni.

Nem tudom, hogy a zsidó lapok fognak-e egyáltalában hozzászólni ehhez az esethez, de azt tudom, hogy mit szólnának akkor, ha valaki az

ő ájtatossági eszközeit rendeltetésükkel ellenkező célokra használná fel. S végül még egyet úgy a Náci, valamint a Náci szerepét vállaló keresztények számára:

A keresztet, amely nekünk a megfeszített igazságot jelképezi, bemocskolni nem lehet s a keresztre dobott sár csak fényesíti azt. Ha voltak a kereszténység üldözése idejében hívők, akik hitökért az orozslánok elé kerültek és bátran szembe néztek a vadakkal, úgy lesznek mindig hívők, akik szembe néznek az új fenevadakkal és a e hívők példája fogja magával rántani a kételkedőket és gyávákat is.

Ellenségeink! Jegyezték meg, hogy a sárba taposott kereszt vonz és egyelőre csak a sziveket mozgatja meg.

Ungvárt, 1920. június 7-én.

Kubovcsik Andor.

Antiszemitizmus Angliában.

Egy valamirevaló angol utikalauz sem feledekzik meg közölni az olvasóval, hogy Angliában, nincs antiszemitizmus, de egyre erősödik a cionizmus. Elédigg ez valóban így is volt. Ennek oka egyrészt nyilvánvalóan az angol fajnak az üzleti életben tapasztalható felsőbbősége, másrészt az angolországi zsidók kis száma. Így az 1917. évi adatok szerint az angol királyság területén összesen körülbelül 258.000 zsidó élt; közülök 150.000 Londonban. Ez utóbbiak háromnegyedrészre orosz eredetű, javarészt szegény nép, amely az East End nevű városrészben lakik.

A kontinensen élő zsidóság mindig nagyra volt Angliával, a szabadság és liberális mintatörzsgaal emlegette, de üzleti műveleteit ennek ellenében inkább más vidékeken bonyolította le. Újabbban különös hírek jönnek Angliából, e második Kanaánból. S ha hinni lehet e közleményeknek, amelyeknek igaz voltát immár angol lapok mérsékelt hangú jelentései bizonyítják, Angliában nagyobb szabású antiszemita mozgalom van keletkezőfélben. A háború felnyitotta az angol szemét is.

Az angol közvéleményt éppen ezért erősen foglalkoztatja mostanában egy minap megjelent könyv, egy „Semi-Gotha”-szerű almanachi, amelynek az a célja, hogy megmutassa az angol népnek, voltaképpen kik irányítják a kulisszák mögött a politikai és közgazdasági életet Angliában. A szerző a bevezetésben hangoztatja, hogy véleménye szerint Európában csak egy kérdés van, a zsidókérdés, ennek szigorú s igazságos megoldásához akar hozzájárulni munkájával.

A szerző a zsidót fajnak tekintti. Mint mindenütt, a zsidóság Angliában is nagyszertűen hozzásimult az uralkodó fajhoz és így kezerte nevét „nacionizálni”, angolosítani, ami főleg a háború elején szinte divatszámra ment.

A gazdasági életben is egyre nagyobb szerepe van a zsidóságnak. Ezt mutatja az angol konzulátusok vezetőinek neve is, a nagy többség típkus zsidó név: Neumark, Feilmann, Speyer, Kohan, Meier, Rappaport, Saphiro stb. A mértékadó angol lapok is zsidó kézben vannak. A Times a bárósiott zsidó Northcliffe tulajdona, akinek a zsidó Arnholz a jobkeze. A Daily Telegraph ura Burnham lord, akít valamikor „Levy”-nek hívták. A „Daily Express” véleményét Sir E. Schiff és R. Blumenfeld irányítja. A Daily Graphic gárdája egy ügyvéd, Israel Davis, a Westminster Gazette pedig Sir Alfred Moritz Mond tulajdona, akinek anyját Löwenthal-nak hívták, apja pedig Kaselben zsidóbarokodott. A könyvben megtaláljuk a zsidóváru pénzmágnások névsorát is Rothschild lordtól kezdve James Zutrauen-ig. Mivel Amschel Rotschild szerint „a pénz dicsőség és hatalom”, a szerző mind-egyik név után lehetően feltünteti az illető vagyonát is.

A szerző végül a zsidókérdés megoldásának módjával foglalkozik. A pogrom, ugymond, nem megoldás. A zsidókat véleménye szerint békés, de könyörtelen uton Palesztinába kell juttatni. Annál is inkább, mert egy részük s éppen a legderékabb, maga kívánkozik oda.

— Évzáró zenetanfolyam. F. hó 29-én kedden este tartja a Koronában az ezidei évzáró növendék hangversenyét a Lengyel zenetanfolyam. Ez egyttal versenyjáték is lesz, amennyiben Lengyel tanár 3 díjat tűzött ki azok részére, akik a hangverseny darabjukt a legszebben játszák él. A díjak a Biráló-bizottság határozata alapján lesznek oda ítélve. A másoron 2—4—6 kezes szép zongora darabok vannak. Jegyek Balázsnál 8—10 K-ás árban kaphatók. Tekintettel a jótékonycélra, felülfizetéseket köszönettel fogadjuk. Kezdeté este pontban 8 órakor.

A békekötés emlékei.

— Elkésett újságszemelvények. —

A budapesti urnapi körmenet egyházi ünnepegésébe belekapcsolódott a Terület védő Liga által rendezett országos demonstráció egyik részlete is. A Liga ugyanis megkoszoruzta a honvédszobrot és megkérte a körmeneten résztvevőket, hogy elvonulván a szobor előtt zöld ágat vagy gyöngyvirágot helyezzenek el annak talpazatán, ami meg is történt. Az idegen uralom alá jutó magyar területek menekültjei jun. 4-én d. e. abban az órában, amikor a magyar kormány megbízottainak alá kellett írniok a béke okmányt, néma menetben indultak el a milleniumi emlékműtől, a honalapító Árpád szobra alól és mentek az első szent királyról nevezett Bazilikába. A Nemzeti Újság ezt írja: „A szótlann ajkák néma tiltakozása hangosabb volt a félórász gyászhangozásnál. A magyar élet tengerét a trianoni „szerződés” Aeolus-barlangjából felszabadult viharok hasogatják és nincs azon mit csodálkozni, hogyha mindaddig nem csitulnak el, míg a vihart korbácsoló ok el nem távolítatják.”

„Az alföldi magyarnak — írja a Nemzeti Újság — nincsen annyi fája, hogy koporsót ácsolhasson magának; száraz kenyéret sótlannul kell megennie, hacsak tulajdon könyveivel meg nem öntözi; kaszát, kapát csak idegenből kaphat mert elvették vasát; házat nem építhet, mert köve nincsen; és ha jön a tél: ellenségeinek a kényétől függ, hogy meg ne fagyjon a szén hiányában.

Ezt a békét hirdette jun. 4-én a harangok zúgása: tíz millió magyarnak halálós ítéletét, lassu elsorvadását egy ezeréves faóriásnak, melyet évszázadok viharai sem dönthettek le, de most a korhadás emészt. Ellepték törzsét a fagyöngyök, kérgét megfúrták a paraziták — egy heterogén, szirial faj kapzsi korupciója fertőzte meg életerejét — ugy, hogy letéredeztek az ágai, leestek a koronája és csak a sudara maradt meg: az ősi törzsök, akárcsak 700 esztendővel ezelőtt, a tatárjárás után.

A harangok zúgnak. E nehéző órában senki sem higgye, hogy a lélekharang kongása ez a haldokló magyarság fölött. Nagyszombati harangszó ez, amely mindnyájunkat munkára, hitre, kitartásra szólít és a föltámadást hirdeti nekünk.”

A „Temps” június 6-iki száma megállapítja, hogy a magyar nemzet a háború alatt rendkívül lovagiasan viselkedett az ellenséges országokhoz tartozó internáltakkal és hadifoglyokkal szemben. „Magyarország nem kíván egyebet — írja — csak azt, hogy tegyék jóvá az elkövetett tévedéseket és ne kergessék a kétségbeesésbe, a romlásba.”

A „L'Homme Libre” egy régebbi száma beisméri, hogy tulságosan kegyetlenül bántak a magyarokkal. Beisméri, hogy Magyarország nem a maga jószántából avatkozott bele a háborúba. 1914. júliusában egyedül Tisza István tiltakozott a háború ellen.

A „Petit Republicque” a következőket írja: „Az a hosszú idő, amelybe az az elhatározás került, hogy Magyarország megnevezze megbízottait a béke aláírására, a legjobban mutatja, milyen nehéz volt ez az elhatározás. A magyarok tarthatatlannak vélik a békeszerződést. Ez a népszerűen békeszerződés igazságtalan is, ha összehasonlítjuk a német békével. Köszönetet kell tehát mondanunk a magyaroknak bölcsességükért. Franciaország nem gyűlölte és nem fogja soha gyűlölni Magyarországot. Magyarországra fontos szerep van.”

UJDONSÁGOK.

Nyar van,

ami minálunk azt jelenti, hogy a forró naptól megperzsölődnek a lombok, a tenhékek tikkadtan cipelik a porlepte fűben a tompahangu kolompot, a barázdákon végigsuhan a kasza és szétkergeti az ott rejtőző apró bogárkakat, mint valami fényes ruhájú gonosz tündér a gondatlanul játszó gyermekereget. De jelenti egyszersmind azt is, hogy a perzelt lombok között pirosolni kezd a gyümölcs, a fáradt tenhékek teje hüvösen törli el a mi tikkadtságunkat s a kasza nyomán pereg a mag, akár a drágák. Rátök gondolok ilyenkor testvérek, akiknek cipője az aszfalt olvadó szürkába ragad, füllét, zárt helyiségekben szűdül a fejetek. Valahogy úgy érzem, hogy úteket bolli asztalokra vetett az élet, ahol röffel mérnek szalmotokra mozgást, viselkedést, drogériában grammal adagolják a szint, illatot, üde-

seget. De sokan vagytok önkéntes rabjai annak az életnek, akiknek legujabb divatu áttört cipője csak azért süpped olvadtu aszfaltba, mert meg akarjátok mutatni, hogy mennyit mért ki tinektek az élet. Töletek kérdeek valamit, mondjátok, mert én nem tudom, engem idekint szabadevegő szárnynán ringat az élet. Mondjátok, megfelele-e a ruha hossza, mert én csak ahhoz alkalmasom, feléri-e a lucskos fű harmatja; elég-e oldalán a ránc, mert én aszerint szabom, elfér-e a málnabokrok tűskés karjai között sérülés nélkül... elég finom-e vasárnapi díszhez a buzavirág illata, elég-e júniusban annyi rózsaszín az arcon, amennyit a friss hajnali szél bír odacsókolni? Mi a divat? Szokás-e délután ötkor betérni a folyóparti cukrászdába habos-kávéra? — Mondjátok, mert én nem tudom, én meglehetősen éretlen korom ellenére is fent a fán szoktam uszonnázni a meglehetősen éretlen cseresznyéből. Elég az élvezetből, a szép, a jó érzékelésből, a külső javaiból annyi, amennyi nekem jutott? Ekkor eszembe jutnak azok a testvérek, akiknek mezitelen lábát, fíradt, sápadt fejét a kényszer tartja az aszfalt szürkában, füledt helyiségek kábitó gőzében, akiket az élelmiszerboltok sovány adagjai között vet, morzsol az élet. És bocsássatok meg, de szegényem egy kicsit, hogy töletek kérdeztem valamit, akiknek kényes kicsi lába önként sétál föl örök rabul a rőfösök pultijára. Mert emezekre gondolva, a lellem meleg mozdulása ugys megadja a helyes feleletet. Kezembem fakul a buzavirág-csokor, suhogó áldozatkészséggel igyekeznek széjjel a száruk, kosaramból jóindulatosan gurul a cseresznye, mintha kérően szólna kerek, piros arca: „Hadd menjek oda is, ahol semmi sincsen!” S legfiatalabb, sárgapettyes tyukocskáim — mikor büszkén elterpeszkedik tizennyolc kicsikéje fölött, — komoly bölcseséggel kotyogja: „Sok-sok!”

Nátolyáné—Jaczók Olga.

— **Zsatkovics** kormányzó a múlt héten megérkezett. Lapunk akkori szünetelése miatt post festa mi már nem emlékezhettünk meg részletesebben a székfoglalásról, csak a tényit regisztráljuk és kívánjuk: vajha elhozta volna magával Zsatkovics, amit csak a legujabb időkben vált szokássá kért: a magyarság számára is a jogot és az igazságot! Mi nem kötöttünk vele kompromiszumot, de mi is várjuk, hogy hivatása magaslatán állva a mi szükségleteinket is meglássa. Ha mást tapasztalánk, bizony kifejezést fogunk adni keresztségünknek és az elégedetlenségnek. Az általa a magyarság részéről kívánt lojalitásnak az ő igazságossága és nemzetiségi értelemben vett személyválogatása lesz a kritériuma.

Morvay Antal Morvay bácsi, a mindnyájunk által igazán szeretett és öszintén becsült, fáradhatatlan Morvay bácsi nem fogja többé a műkedvelők sikereit előkészíteni. Tizennyolc évig élt közöttünk, de mintha mindig a miénk lett volna, minden műkedvelőnek atyja, minden embernek, akivel a sors összehozta, testvére. Kolozsváron született (1854.), a Nemzeti színháznak is tagja volt, Kassán, Miskolcon játszott a legszebb szerepeit, utolsó éveinek talán legmaradandóbb tevékenységeit nálunk fejtette ki az által, hogy valóságos színészeket és színésznőket képezett ki ügyesebb dilettánsainkból. Temetésén nagy részvét nyilvánult meg. Ott volt testületileg a Kath. Legényegylet is, amelynek ifjúságával a legtöbbet foglalkozott, amely egyedül gondolt Morvay bácsi fölsegélyezésére, amikor szegényt tülkár érte és amely — bár nem akarta nyilvánosságra hozni, de mert kétségbe vonták, általunk jelenti be, hogy olyan formán is hálás volt Morvay bácsi iránt, ahogyan az most szükségben maradt családjával szemben egyedül helyes.

— **Eljegyzés.** Spatnyik Béla, a legényegyleti műkedvelői előadásokból általánosán ismert kitűnő színészdilettáns, eljegyezte Schup Imre ny. tanító kedves leányát, Margitot.

— **A Máriaházi és Gizellaházi nővendékek zenevizsgálója.** F. hó 7-én a városi színházban a Máriaházi nővendékek zenevizsgálójukkal egybekötött jótékony célú ünnepséget rendeztek. Ugy a délután, mint az esti előadásban a gazdag műsort telt ház nézte végig. A Gizellaházi zenevizsgálója F. hó 20-án és 21-én volt a Gizellaházban. Itt is változatos kísérőprogramszámokban gyönyörködtek a szülők.

— **Gyászhir.** Zombory Piroska okl. polgáriskolai tanítónő, dr. Zombory Dezső ügyvéd huga, folyó hó 19-én d. u. fél 2 órakor élete 25. évében hosszas szenvedés után elhunyt. A zseniális tehetségű, de annál szerényebb és még szorgalmasabb kedves jó leányt f. hó 21-én temették édes atyja mellé volt tanárai, tanulótsársai és a nagyszámú ismerősök igaz részvétele mellett. A temetést végző pap, mint az elhunyt volt hit-tanárja, szívből jövő vizsgálatát mondott el a koporsójánál zokogó édes anyának és a jó testvéreknek.

— **Adomány a Ligethy árváknak.** Sándor Erzi 20 K., Szücs János Nagykaposi igazgató 175 K-t gyűjtött a Ligethy árvák javára s azt lapunk utján küldi a családnak. Összesen 195 K. Átadjuk. Eddigi gyűjtésünk e célra 3840 K., amelyből csak e legutóbbi 195 K-t nem adtuk még át.

— **Hazajöttek.** Urnapján érkezték haza öt hosszú évi távollét után Károly János és Béres János dobórszakai lakosok az orosz fogságból. Károly János hazakeresése annál meglepőbb volt, mert két évvel ezelőtt haláláról kaptak hivatalos értesítést hozzátartozói. Sok szenvedésen átment véreink mint egy nagyobb fogolycsoport tagjai szöktek meg. Egy óriási oroszországi táborban voltak, ahonnan a bolsevik hadseregbe akartak besorozni őket, de velük szemben hiába való volt minden éhetetés és erőszakoskodás, inkább az életveszélyes zöskét kísérelték meg. Most közvetlenül Omszkból jöttek. A lengyelek is bizalmatlanul fogadták őket és mint bolsevikiekkel akartak velük elbánni, amíg valahogyan sikerült bebonyonítaniok, hogy nekik semmi közük a vöröskökhöz. Fogságuk öt éve telve van rettenetességekkel és bizony szívefacsaró dolgokat mondanak el arról, milyen embertelen és brutális módon bántak az ottani magyar foglyokkal a legionáriusok.

— **Dr. Székely Béla** v. fogászati klinikai rendelő orvos fogászati rendelését dr. Szőke Andorral együtt megkezdte. Rendelés: Teleki u. 6. sz. alatti fogászati rendelésben, naponta délelőtt 9—12 és délután 3—6-ig.

— **Szabadulás.** Berger Samu nagybereznai lakost, cukor manipuláció miatt letartóztatták. Sikerült azonban 10 napi fogság után ártatlanul beigazoltatni, minek következtében ismét szabadlábba helyezték.

— **Uj magánmérnöki iroda.** Szekeres Béla okl. mérnök és Róna József mérnöki irodájukat Nagyhid-u. 2. sz. alatt (Fehérhajó épület) megnyitották. Az iroda elvállal mindennemű birtokfelvételt, parcellázást, szakbecsést, költség-számítást, csatornázást stb. a mérnöki praxis keretében eső minden egyéb munkálatokat.

— **A városi felső kereskedelmi iskola sorsa.** Hosszu tespedés, majd pedig sok tanácskozás és utánjárás után végre tán dülöre jut a felső ker. iskola dolga. E hó 9-én az érdeklt szülők küldöttsége fölkereste dr. Beszkid Sándor középiskolai referentát. A küldöttség, amelynek szónoka dr. Ackermann Fülöp városi tanácsnok volt a város képviselőletében, előadta a szülők sérelmét és jogos kívánságát, amelyet a referens nagy figyelemmel és megértéssel hallgatott meg, tüzetesen érdeklődött a részletkérdések iránt is és határozottan megígérte, hogy az iskola ügyét az akkor távollévő Pesek referensnél sürögően fel fogja karolni. Az előzőeken modoru előadónak komoly és becsületes szavai kellemesen hatottak a megjelentekre, akik azzal az impresszióval távoztak, hogy ez az ígért nem marad üres szó, hanem rövid időn belül valóra is válik s az életképes intézet zavartalanul fejlődhet tovább. Legujabban az egy évet veszített tanulók részére egy háromhavi tanfolyam terve merült fel. Az ügy biztosítottnak látszik. Iskolai és születési bizonyítvánnyal rögtön jelentkezzenek a helyettes igazgatónál — leányok is — Csatorna-u. 4. sz. alatt.

— **Elemisták,** vaalamin nagyobb leányok kézimunka oktatását vállalja a szilnidei két hónap alatt, havi 50 K díjazás mellett. Özv. Akantiszné polg. isk. tanárnő.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Közlöny. Önök a Határszéli Ujság bizonytalan időre való beszünetésekor védelmére keltek — nem a szerkesztőnek, amint írták — hanem a magyar lapnak, amellyel — úgy látszott — ismét kevesebb lesz. Leszögezzük, hogy az említett írás első felében teljesen felesleges dolgok cselekedtek, amikor lélektani problémákat kezdtek feszegetni, hogy mi önkönek nem vagyunk kollektív barátai, testvérei, öcsikéi stb. Ez nem tartozik a dolgunkhoz. A dolgunk lényegéhez az tartozik, hogy önkök kölcsönösen járjak el, amikor egy magyar lap védelmére keltek. Ezért talán köszönetet várnak, de mi ezzel nem bántjuk meg önöket, mert önkök mindig magyar lapnak mondták magukat, mint ilyenül pedig nem várhatunk egyebet. Hiába. Ez már a zsványbecsülethez tartozik.

Vinna. A régebbiekből már nem fogunk közölni. Az újabbakból ezt találtuk nekünk valósnak. Hálásan köszönjük.

Zs. V. Csepko Elek a magyar vörös őrség parancsnoka volt. Neki jelentették az „ellenforradalmakat” is és ő küldte ki gépfegyverekkel, aknavető ágyakkal stb. a terrorcsoportokat például Hatvanba is. Nem tudunk róla, hogy itt tartózkodott Legalább is ilyen neven nem szerepel, de talán Hajdu, Nagy és a többiek tudnának közölni felvilágosítást is adni. Forduljon — ha mer — egyenesen hozzájuk.

B. Keresztrefeszített ország című versét nem közzelhetjük. Nem igen engednék át.

Mindazoknak, kik korán eltávoztot

PIROSKA

hugom elhalálózása idején szives résztvételkel felkerestek, családunk nevében őszinte szívvel mondok köszönetet

Dr. Zombory Dezső.

Mindenemü leányka és felnőtt

RUHÁT,

valamin fehérmemüt és átalakítást gyorsan és jutányosan vállal

Özv. AKANTISZNÉ hejegyzett céglj varrónő.

HEVERDLE FRIGYES

FÉNYKÉPÉSZ Szobránci-u. 1. szám, — (a volt reáliskolával szemben) —

FÉNYKÉPEK

jutányos áron, gondos kivitelien készülnek. 4-4

8 drb. Gerstung-féle felül-ről és hátulról kezelhető

KAPTÁR,

egy SANITAS

SZOBAGÓZFÜRDŐ-

készülék eladó. — Cim a kiadóhivatalban.

3-1

Fedélemezetek,

Építési anyagok.

Gummitömítők,

Gépüzemi anyagok,

Elektromotorok,

Gépek, Géprészek.

MARKOVITS MENYHÉRT

okl. mérnök, műszaki vállalat Uzhorod, Dombalja-u. 24. sz.

Városunk szomszédságában levő községben egy uri család II. gimnazista fia mellé

INSTRUCTORT

keres. Cim a kiadóhivatalban.

Értesitem a n. é. hölgyközönséget, hogy féléves

varrás és szabászati

tanfolyamot nyitok.

A tanfolyamon résztvevők saját részükre — tanításon alatt — a legmodernebb ruhanemüt pontosan elkészíthetik.

Özv. Balázs Gezané, Képezde-utca 2. szám.

Nagy raktár kész cipőkben!

Aki

csinos és tartós

cipőt, csizmát vagy

bakancsot akar,

keresse fel bizalommal

Havas István

csizmadia-mestert Ungvárt, Bozós-u. 33. (Bent az udvarban.)

Mérték szerinti rendelések!